

діяльності; *по-друге*, діяльність ВНЗ з надання платних послуг має певні специфічні особливості, що відрізняє її від класичного надання освітніх послуг; *по-третє*, як один з видів діяльності ВНЗ діяльність з надання платних послуг потребує спеціальних знань з управління, планування, організації, контролю, регулювання тощо; *по-четверте*, використання сучасних технічних засобів дозволяє ВНЗ розширювати спектр послуг, що надаються. Це накладає певні вимоги до професорсько-викладацького складу ВНЗ, тобто висуває нові вимоги до кадрової політики і встановлює підвищені вимоги до персоналу ВНЗ.

Таким чином, проблема організації якісного надання платних послуг ВНЗ є актуальною, а її розгляд і розв'язання дозволить ВНЗ посилити свою фінансову незалежність, дасть можливість більш ефективно надавати освітні послуги і підвищувати якість процесу навчання.

Власне для підвищення ефективності надання платних послуг ВНЗ його керівники повинні здійснювати управління наданням послуг за кількома критеріями, зокрема такими як методичне забезпечення освітнього процесу; підвищення кваліфікації, мотивування, навчання і зростання кадрового складу; планування діяльності;

дослідницька діяльність; розширення спектру платних послуг, що надаються; лідерські позиції завдяки підвищенню якості послуг, що надаються.

ЛІТЕРАТУРА

1. Острівний І.М. Питання правової регламентації видів господарської діяльності вищих навчальних закладів приватної форми власності // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – С. 491–498 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v58/77.pdf>.
2. Савчин М. Автономія університетів та проблеми їхнього фінансування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/124-avtonomiya-universitetiv-ta-problemi-jikhno-go-finansuvannya>.
3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.
4. Шамайда Т. 16 змін у вищій освіті: новий закон почав діяти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reform/42795>.
5. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності: Постанова КМУ № 796 від 27 серпня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/796-2010-%D0%BF>.

УДК 342.95

УМОВИ І ПОРЯДОК ІМІГРАЦІЇ В УКРАЇНУ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

Ростовська К. В.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Анотація Статтю присвячено імміграційним процесам, а саме імміграції в Україну іноземців та осіб без громадянства. Проаналізовано нормативну базу, яка регулює питання імміграції, розглянуто порядок отримання дозволу на імміграцію, а також інструменти отримання оперативної інформації щодо кількісних та якісних показників переміщення іноземців та осіб без громадянства.

Ключові слова: імміграція, іноземець, особа без громадянства, квота імміграції, імміграційна картка.

Анотация Статья посвящена иммиграционным процессам, а именно иммиграции в Украину иностранцев и лиц без гражданства. Проанализирована нормативная база, которая регулирует вопросы иммиграции, рассмотрен порядок получения разрешения на иммиграцию, а также инструменты получения оперативной информации относительно количественных и качественных показателей перемещения иностранцев и лиц без гражданства.

Ключевые слова: иммиграция, иностранец, лицо без гражданства, квота иммиграции, иммиграционная карта.

Annotation This article is dedicated to the immigration process, namely immigration into Ukraine of foreigners and stateless persons. It analyzed the legal framework that regulates immigration, considered the procedure for obtaining permission to immigrate and obtain timely information regarding the tools of qualitative and quantitative indicators of movement of foreigners and stateless persons.

Key words: immigration, foreigners, stateless persons, immigration quotas, immigration card.

Імміграція – це прибуття в Україну чи залишення в Україні у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання.

Питання імміграції в Україну регулюється Законом України «Про імміграцію», Постановою Кабінету Міністрів України від 26.12.2002 № 1983 «Про затвердження Порядку формування квоти імміграції, Порядку провадження за заявами про

надання дозволу на імміграцію і поданнями про його скасування та виконання прийнятих рішень, Порядку оформлення і видачі посвідки на постійне проживання» та Постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2012 № 251 «Про затвердження Порядку оформлення, виготовлення і видачі посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання і технічного опису їх бланків та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України» від 26 грудня 2002 р. № 1983.

Особа, яка бажає іммігрувати в Україну, повинна отримати відповідний дозвіл, який надається в межах квоти імміграції. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування квоти імміграції, Порядку провадження за заявами про надання дозволу на імміграцію і поданнями про його скасування та виконання прийнятих рішень, Порядку оформлення і видачі посвідки на постійне проживання» квота імміграції формується за категоріями іммігрантів і за регіональним принципом (з урахуванням поточної демографічної ситуації) відповідно до пропозицій центральних та місцевих органів виконавчої влади [1].

Дозвіл на імміграцію поза квотою імміграції надається:

1) одному з подружжя, якщо другий з подружжя, з яким він перебуває у шлюбі понад два роки, є громадянином України, дітям і батькам громадян України;

2) особам, які є опікунами чи піклувальниками громадян України, або перебувають під опікою чи піклуванням громадян України;

3) особам, які мають право на набуття громадянства України за територіальним походженням;

4) особам, імміграція яких становить державний інтерес для України;

5) закордонним українцям, подружжям закордонних українців, їх дітям у разі їх спільного в'їзду та перебування на території України.

Заяви про надання дозволу на імміграцію подаються:

1) особами, які постійно проживають за межами України, - до дипломатичних представництв та консульських установ України за кордоном за місцем їх постійного проживання;

2) особами, які перебувають в Україні на законних підставах, - до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції.

Заяву про надання дозволу на імміграцію заявник подає особисто до відповідного органу державної влади. За наявності поважних причин (хвороба заявника, стихійне лихо тощо) заява може надсилатися поштою або за дорученням заявника, посвідченим нотаріально, подаватися іншою особою.

За неповнолітніх осіб, а також осіб, яких у встановленому порядку визнано недієздатними, заяву про надання дозволу на імміграцію подають їх законні представники.

Якщо іммігрує один з батьків, якого (яку) супроводжують неповнолітні діти, він (вона) повинен подати заяву чоловіка (дружини), посвідчену нотаріально, про те, що він (вона) не заперече проти імміграції дітей разом з батьком (матір'ю). У випадку відсутності такої згоди батько (мати) повинен подати рішення відповідного державного органу про залишення дітей при батькові (матері). Зазначене рішення має бути легалізоване консульською установою України, якщо інше не передбачено міжнародним договором України.

Дозвіл на імміграцію не надається:

1) особам, засудженим до позбавлення волі на строк більше одного року за вчинення діяння, що

відповідно до законів України визнається злочином, якщо судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку;

2) особам, які вчинили злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людяності та людства, як їх визначено в міжнародному праві, або розшукуються у зв'язку із вчиненням діяння, що відповідно до законів України визнається тяжким злочином, або їм повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, досудове розслідування якого не закінчено;

3) особам, хворим на хронічний алкоголізм, токсикоманію, наркоманію або інфекційні захворювання, перелік яких визначено центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;

4) особам, які в заявах про надання дозволу на імміграцію зазначили свідомо неправдиві відомості чи подали підроблені документи;

5) особам, яким на підставі закону заборонено в'їзд на територію України;

6) в інших випадках, передбачених законами України.

Особі, яка постійно проживає за межами України і отримала дозвіл на імміграцію, дипломатичне представництво чи консульська установа України за її зверненням оформляють довгострокову візу. Зазначена особа в'їжджає на територію України в порядку, встановленому законодавством України.

Після прибуття іммігранта в Україну він повинен звернутися протягом п'яти робочих днів до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, із заявою про видачу йому посвідки на постійне проживання. До заяви мають додаватися копія паспортного документа заявника із проставленою в ньому довгостроковою візою та копія рішення про надання дозволу на імміграцію.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, протягом тижня з дня прийняття заяви видає іммігранту посвідку на постійне проживання.

Особі, яка перебуває на законних підставах в Україні і отримала дозвіл на імміграцію, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, видає посвідку на постійне проживання протягом тижня з дня подання нею відповідної заяви.

Дозвіл на імміграцію може бути скасовано, якщо:

1) з'ясується, що його надано на підставі свідомо неправдивих відомостей, підроблених документів чи документів, що втратили чинність;

2) іммігранта засуджено в Україні до позбавлення волі на строк більше одного року і вирок суду набрав законної сили;

3) дії іммігранта становлять загрозу національній безпеці України, громадському порядку в Україні;

4) це є необхідним для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України;

5) іммігрант порушив законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства;

6) в інших випадках, передбачених законами України.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, не пізніше як у тижневий строк надсилає копію рішення про скасування дозволу на імміграцію особі, стосовно якої прийнято таке рішення, та вилучає у неї посвідку на постійне проживання.

Якщо особа оскаржила рішення про скасування дозволу на імміграцію до суду, рішення про її видворення не приймається до набрання рішенням суду законної сили.

У разі скасування дозволу на імміграцію та вилучення посвідки на постійне проживання у зв'язку із засудженням до позбавлення волі за вироком суду особа повинна виїхати з України протягом місяця з дня відбуття покарання.

Особа може повторно подати заяву про надання дозволу на імміграцію не раніше ніж через рік з дня прийняття рішення про відмову у наданні дозволу на імміграцію чи його скасування.

Так, за даними Державної міграційної служби України за 12 міс. 2015 р. видано 16662 дозволів на імміграцію в Україну. Було вилучено 4293 посвідок на постійне проживання, а оформлено 28111 посвідок [2].

Імміграція може бути для держави як корисним, так і негативним явищем. Якщо іммігранти потрапляють до держави з невідповідною для їх прийому інфраструктурою, без мінімальних можливостей зайняти їх продуктивною, суспільно корисною працею, держава, як правило, несе збитки. І, навпаки, в заздалегідь підготовлених для цього умовах працевлаштування переселенців забезпечує не тільки їх самоутримання, а й приводить до збільшення національного доходу країни. Що стосується нелегалів, то їх перебування в країні завжди для неї збиткове.

Найактуальнішим завданням держави в найближчій перспективі залишається працевлаштування всіх, кому надається відповідний статус перебування на її території. Без розв'язання цієї досить гострої проблеми будь-яка країна, навіть економічно розвинута, не може повністю забезпечити самоутримання прибулих, а тим більше сприяти розвиткові власної економіки. Саме працевлаштування іммігрантів є сьогодні найбільш «слабким місцем» реалізації в Україні державної імміграційної політики.

Іммігранти, яким надається право проживання в Україні, можуть і повинні бути працевлаштовані на суспільно корисних для країни роботах. Це стосується осіб як із низькою чи без будь-якої кваліфікації, так і фахівців найвищої кваліфікації. Перші повинні використовуватися в неprestижних для корінного населення сферах діяльності, на громадських оплачуваних роботах, як це практикується в більшості країн світу, які стикаються з проблемою імміграції, другі – безпосередньо за фахом [3]. Працю спеціалістів найвищої кваліфікації серед іноземців та осіб без громадянства можна використовувати в інших сферах суспільного життя.

Одним із інструментів отримання оперативної, достовірної інформації щодо кількісних та якісних показників переміщення іноземців та осіб без громадянства є імміграційна картка [4]. Вона є документом, необхідним для в'їзду на територію

України, яка заповнюється при перетинанні державного кордону. Імміграційна картка – це документ, що містить відомості про іноземця, який в'їжджає в Україну, про мету і термін в'їзду, а також відомості щодо сторони, яка його запросила.

Імміграційна картка заповнюється особисто іноземцем або особою без громадянства або, як виняток, особою, яка супроводжує іноземця чи особу без громадянства, окремо на кожну особу, яка вписана в паспортний документ і перетинає державний кордон разом з власником цього документа:

- у пункті пропуску через державний кордон під час в'їзду в Україну;
- у транспортному засобі міжнародного сполучення.

Представники підрозділів охорони державного кордону, які здійснюють видачу іноземцю або особі без громадянства імміграційної картки, у разі потреби надають роз'яснення про порядок її заповнення.

Імміграційна картка заповнюється друкованими латинськими літерами або кирилицею окремо в кожному файлі відповідного пункту картки, ідентично в обох її частинах. Картка заповнюється чорнилом або кульковою ручкою чорного, синього чи фіолетового кольору.

Пункти «Дата народження», «№ паспорта», «№ візи», «рік народження дітей», «№ транспортного засобу (рейсу)» заповнюються арабськими цифрами.

Заповнивши пункти частини «Прибуття» та пункти частини «Вибуття», іноземець або особа без громадянства ставить свій особистий підпис.

Для зберігання імміграційних карток у відділах прикордонної служби створюються умови, що забезпечують їх надійну схоронність. Залишати та зберігати бланки імміграційних карток у шафах (металевих сейфах), що не замикаються, забороняється.

Видача бланків імміграційних карток у пункті пропуску через державний кордон та пункти контролю здійснюється без ведення окремого обліку в міру потреби.

Заповнені частини «Прибуття», «Вибуття» імміграційних карток зберігаються у відділах прикордонної служби до трьох місяців з дня їх заповнення у спеціально виділених приміщеннях (місцях, шафах тощо) для унеможливлення доступу до них сторонніх осіб.

Заповнені частини «Прибуття», «Вибуття» імміграційних карток, термін зберігання яких закінчився, знищуються комісією у складі трьох посадових осіб відділу прикордонної служби, які визначаються начальником органу охорони державного кордону, шляхом їх спалювання або з використанням машини для знищення паперу, про що складається акт із зазначенням загальної кількості знищених заповнених імміграційних карток, який надсилається до органу охорони державного кордону.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Порядку формування квоти імміграції, Порядку провадження за заявами про надання дозволу на імміграцію і поданнями про його скасування та виконання прийнятих рішень: Постанова Кабінету Міністрів від 26 грудня 2002 року № 1983 // Відомості Верховної Ради України. – 2002.

2. Статистичні дані Державної міграційної служби України за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dmsu.gov.ua.

3. Тиндик Н. П. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронними органами імміграційного процесу в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Н. П. Тиндик. – Ірпінь, 2004. – 20 с.

4. Положення про імміграційну картку: Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України

15.12.2011 № 987 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua>.

5. Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 41. – Ст. 197.

6. Колпаков В. К. Нелегальна міграція: генезис і механізм протидії : монографія / Колпаков В. К., Кузьменко О. В. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2002. – 372 с.

7. Міграційні процеси у сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри: Понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія та практика // Енциклопедія, за ред. Ю. Римаренка. – К. : Довіра, 1998. – 911 с.

УДК 342.6

ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАПИТИ ПОДАТКІВЦІВ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Рибалко Г. С.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правосуддя
юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Анотація Статтю присвячено інформаційним запитам органів фіскальної служби. На підставі аналізу податкового законодавства висвітлено проблемні питання порядку оформлення як самих запитів, так і відповідей на них з боку платників податків. Надано рекомендації платникам податків як себе захистити від зловживань з боку посадових осіб податкового органу.

Ключові слова: інформаційний запит, надання інформації, перевірка, порушення податкового законодавства, платник податків.

Анотация Статья посвящена информационным запросам органов фискальной службы. На основании анализа налогового законодательства освещены проблемные вопросы порядка оформления как самих запросов так и ответов на них со стороны налогоплательщиков. Предоставлены рекомендации налогоплательщикам как себя защитить от злоупотреблений со стороны должностных лиц налогового органа.

Ключевые слова: информационный запрос, предоставление информации, проверка, нарушения налогового законодательства, налогоплательщик.

Annotation The article is devoted to an information request of the fiscal services. On the basis of the tax laws highlighted issues order processing both the request and the responses to them by the taxpayers, recommendations taxpayers how to protect themselves from abuse by tax officials.

Key words: information request, information, check, violation of tax legislation, the taxpayer.

Як відомо з 1-го січня 2015 року вступив у дію прийнятий 28 грудня 2014 року Закон України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» №76-VIII [1]. Цим Законом серед численних змін, був встановлений так званий мораторій на проведення перевірок як малого, так і середнього бізнесу в Україні. Практично одночасно зі згаданим вище Законом було ухвалено ще один – «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» № 71-VIII, пунктом 3 Прикінцевих положень якого встановлено, що у 2015 та 2016 роках перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб – підприємців з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень за попередній календарний рік контролюючими органами здійснюються виключно з дозволу Кабінету Міністрів України, за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки, згідно з рішенням суду або згідно з вимогами Кримінального процесуального кодексу України. Проте такого суб'єкта господарювання можуть пере

вірити на предмет наявності ліцензій, повноти нарахування та сплати ПДФО, ЄСВ, відшкодування ПДВ. Здавалося, що суб'єкти бізнесу можуть зітхнути з полегшенням.

Але, на практиці склалася дещо інша ситуація. У відповідності до ст.75 Податкового кодексу України (далі за текстом – ПКУ) [2], контролюючі органи мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки.

Камеральні та документальні перевірки проводяться контролюючими органами в межах їх повноважень виключно у випадках та у порядку, встановлених цим Кодексом, а фактичні перевірки – цим Кодексом та іншими законами України, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи.

Документальною перевіркою вважається перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених ПКУ податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем